

D 43/99

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i SUT har RN undersökt förutsättningarna för revisorer som har ett mycket stort antal uppdrag som ordinarie revisor i aktiebolag att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet. A-son ingår i denna grupp och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av hans revisionsarbete har RN även tagit del av hans revisionsdokumentation över senast utförd revision i två aktiebolag, ett mindre och ett större. Med hänsyn till vad som framkommit har RN beslutat att överföra SUT-ärendet till ett disciplinärende. De överväganden som legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son beretts tillfälle att yttra sig.

A-sons oberoende som revisor m.m.

A-son har 333 ordinarie revisionsuppdrag varav 197 uppdrag uppges vara aktiva. A-son utövar sin revisionsverksamhet i ett aktiebolag, X Förvaltning AB (revisionsbyrå). Han köper revisionsmedarbetartjänster från bl.a. en redovisningskonsult i vars bolag A-son varit vald revisor. Vidare handhar fyra redovisningsbyråer vardera redovisningen åt ett drygt trettiootal av A-sons revisionsklienter. Han har varit vald revisor i en av dessa byråer. A-son har avgått från de båda här nämnda revisionsuppdragen efter det att RN initierat SUT-ärendet.

RN gör följande bedömning.

RN bedömer att revisionsbyrån har tillgång till sådana resurser och att A-son organiserar sitt revisionsarbete på sådant sätt att han utifrån dessa aspekter bör ha förutsättningar att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet.

En revisor skall enligt 14 § lagen (1995:528) om revisorer (revisorslagen) avböja eller avsäga sig uppdrag om det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för hans opartiskhet eller självständighet. A-son har varit vald revisor dels i en redovisningsbyrå med vilken han har ett betydande samarbete, dels i ett konsultbolag från vilket han köper tjänster (revisionsmedarbetare). A-son har genom dessa revisionsuppdrag äventyrat sitt oberoende som revisor.

A-sons revisionsarbete

A-sons revision av det mindre bolaget föranleder inga särskilda synpunkter. Det andra uppdraget gäller hans revision av ett måleribolag räkenskapsåret 1997-05-01—1998-04-30. Bolaget hade en omsättning om 11,9 mkr och en balansomslutning om 3,7 mkr. Nedlagda kostnader avseende posten pågående arbeten, 457 tkr, har redovisats på tillgångssidan och à conto-fakturering, 1 090 tkr, som förskott från kund på skuldsidan. Av dokumentationen är det svårt att utläsa vilken granskning som utförts. Bland övriga kortfristiga fordringar finns en post om 605 tkr som avser fordran på ett bolag som var underentreprenör till måleribolaget och som hade samma ägarkrets som detta. Enligt noteringar i dokumentationen avsåg fordringen ett lån till underentreprenören för att finansiera dennes rörelse.

Enligt vad A-son i efterhand uppgett har posten pågående arbeten granskats genom kontroll av löneunderlag och av inköp samt fakturering. Granskning av efterkommande kostnader har skett mot inkommande fakturor under två månader efter bokslutsdagen.

Bedömning av värdet av den kortfristiga fordringen skedde genom granskning av reverser och amorteringar samt efter diskussioner med måleribolagets ägare. A-son har i efterhand även beskrivit den granskning han har gjort beträffande övriga väsentliga poster.

RN gör följande bedömning.

Vad gäller pågående arbeten borde A-son försökt bedöma dels om det av bolaget upptagna värdet på pågående arbeten (till fast pris) var rimligt i relation till upparbetsgraden och kontraktspriset, dels risken för eventuella tillkommande kostnader och garantikostnader. Vad gäller lånet till underentreprenören har A-son vid bedömning av värdet förlitat sig på enbart muntliga uppgifter från företrädare för måleribolaget, personer som även ingick i underentreprenörens ägarkrets. Enligt RN borde A-son också på annat sätt försökt verifiera postens värde exempelvis genom att utifrån senaste årsredovisning bilda sig en uppfattning om underentreprenörens betalningsförmåga. Möjligen kunde det också funnits anledning att bedöma lånets förenlighet med bestämmelserna i 12 kap. 7 § aktiebolagslagen (1975:1385) om låneförbud. Slutligen konstaterar RN att de ytterligare granskningsåtgärder som A-son i efterhand uppger att han gjort inte kan verifieras av vare sig ursprunglig eller till RN senare insänd kompletterande dokumentation.

RN:s sammanfattande bedömning och beslut

A-son har äventyrat sitt oberoende som revisor genom att dels i betydande utsträckning ha klienter gemensamma med en redovisningsbyrå i vilken han varit vald revisor, dels köpa revisionsmedarbetartjänster från ett bolag som varit hans revisionsklient.

Enligt god revisions sed skall revisorn planera sin granskning, utföra den omsorgsfullt och dokumentera sin granskning. De granskningsinsatser som A-son uppger att han utfört i det här aktuella revisionsuppdraget är i vissa avseenden otillräckliga och generellt bristfälligt dokumenterade. A-son har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit kanslichefen Christer Lefrell samt chefsrevisorn Inger Blomberg, föredragande.